

norsk FILATELISTISK TIDSSKRIFT

TIDSSKRIFT

FOR FRIMERKESAMLERE

Utgitt av NORSK FILATELISTFORBUND

REDAKTØR: ARVID SKAVANG

Redaksjonens adr.: Postboks 875, Oslo

NR. 9/10

1953

12. ÅRG.

FILATELISTISK MÅLETEKNIKK

Av Carl H. Werenskiöld.

Innledning.

Frimerker og andre filatelistiske objekter er ofte blitt målt, av forskjellige grunner, som oftest for å skjelne mellom beslektede utgaver eller typer. Det har imidlertid vært liten overensstemmelse med hensyn til de metoder som er blitt brukt, og det er derfor ofte vanskelig å sammenlikne forskjellige forskeres målingsresultater. Særlig er dette tilfelle med lengdemålsenheten, som i den filatelistiske litteratur vakler mellom 1/2, 1/3, 1/4 mm og 1/8" osv. Konsekvent bruk av det metriske system i slike målinger har den store fordel at man kan velge en passende enhet, f. eks. millimeter, og så ved hjelp av en eller flere desimaler nedskrive målingsresultatet med all ønskelig nøyaktighet, samtidig med at skrivemåten blir enklere og mer oversiktlig enn ved bruken av alminnelige brøker.

Formålet i denne artikkel er å utarbeide en grei, alminnelig brukbar målingsmetode for frimerker og andre filatelistiske objekter, og kaste lys over forskjellige spørsmål som oppstår i forbindelse med slike målinger, så at resultatene kan tydes på beste måte.

De fleste filatelistiske målinger er blitt utført uten optisk hjelp, og nøyaktighe-

ten har som regel ikke vært bedre enn til nærmeste ca. 1/4 mm. Det vil fremgå av det følgende at målingsresultatene får større betydning når målingene foretas på mere nøyaktig måte. Målingsobjektets beskaffenhet setter selvfølgelig en praktisk grense for den oppnåelige nøyaktighet i målingen. Et frimerkebilde trykt på papir vil, på grunn av papirets fiberstruktur, nødvendigvis være noe uskarpt i detaljene, og man tør vel derfor gå ut fra at nøyaktighetsgrensen for målinger på papir må ligge i nabolaget av ± 0.01 mm. En praktisk målingsteknikk av tilnærmet slik sådan nøyaktighet skulle derfor være både ønskelig og tilstrekkelig for øyemedet.

Redskapene.

Heldigvis trenger vi ikke kompliserte og kostbare målingsredskaper. Helt tilfredsstillende resultater kan oppnås ved bruken av enkle midler, nemlig en kvalitetslinjal avmerket i halve millimeter, og en urmakerlupe med ca. 5 ganger forstørrelse (brennvidde ca. 5 cm). Kanten på linjalen skal helst være tynn for å gjøre den såkalte parallaktiske feil (se nedenfor) så liten som mulig. Bruken av urmakerlupe frigjør begge hendene, så man

kan innstille linjalen nøyaktig. Glasslinjaler med 0.1 mm inndeling for filatelistisk bruk eksisterer, og kan selvfølgelig brukes, men disse er dessverre både dyre og vanskelig å oppdrive. Jeg har derfor brukt den lett tilgjengelige «halvmillimeter»-linjal i alt arbeide beskrevet i det følgende, for å demonstrere linjalens brukbarhet.

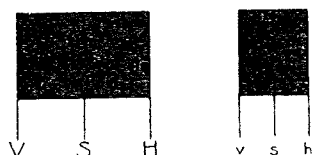

Fig. 1.

«A», «B» og «C» målinger.

Først må vi skjelne mellom tre slags målinger:

- «A» — sentrert, fra midtpunkt til midtpunkt, fra S til s i fig. 1.
- «B» — fra venstrekanthjørne til venstrekanthjørne, eller fra høyrekanthjørne til høyrekanthjørne, fra V til v, eller fra H til h i fig. 1.
- «C» — fra venstrekanthjørne til høyrekanthjørne, eller fra høyrekanthjørne til venstrekanthjørne, fra V til h, eller fra H til v i fig. 1.

I frimerker trykt fra én og samme klisje vil de relative dimensjoner av de fargete og ufargete deler variere med slit av platen og med variasjoner i tilførselen av farge under trykningen. Disse variasjoner er, ihvertfall teoretisk sett, uten innflytelse på «A» målinger, opphever hverandre i «B» målinger, men gjør «C» målinger upålitelige for identifiseringsformål. Det er derfor ønskelig å unngå «C» målinger når dette kan gjøres, og bruke i stedet «A» målinger foretatt enten direkte eller ved hjelp av «B» målinger, som nærmere utredet i det følgende. Visse merkedetaljer kan være så store at det blir vanskelig å bestemme nøyaktige midtpunkter i «A» måling. I sådant tilfelle kan man avlede «A» målingen fra to «B» målinger, en fra venstre- til venstrekanthjørne og

den annen fra høyre- til høyrekanthjørne. Gjennomsnittet av de to målingstall gir oss da den tilsvarende «A» måling. La oss si at vi i fig. 1 ønsker å bestemme avstanden S til s. Vi måler fra V til v, og fra H til h og utregner «A»-resultatet som følger:

$$S \text{ til } s = \frac{(V \text{ til } v) + (H \text{ til } h)}{2}$$

Vi får på denne måte et mere pålitelig resultat enn om vi, f. eks., målte fra H til v, hvilket jo ville være en «C» måling.

Målingsfeil.

En enkeltmåling av en viss avstand på et frimerke kan være beheftet med flere feil, såsom:

- a. Innstillingsfeil, når null-linjen på linjalen ikke er innstillet nøyaktig på vedkommende merkedetalj.
- b. Avlesningsfeil.
- c. Parallaktisk feil, «skjevhet», oppstår når øyet ikke befinner seg loddrett over innstillings- og avlesningspunktene under målingen.
- d. Inndelingsfeil, feilaktig inndeling på linjalen (som regel ubetydelig i en kvalitetslinjal).

Disse feil kan enten oppsummere seg til en feil av betydning, eller kan delvis oppheve hverandre. Skal man arbeide sikkert, må man selvfølgelig til alle tider utvise stor omhu for å forebygge slike feil. Man bør også huske på, at null-linjen på linjalen nødvendigvis har en viss tykkelse, og denne linje bør derfor innstilles på merkedetaljen som om linjen ingen tykkelse hadde, som antydnet i flere eksempler i fig. 2.

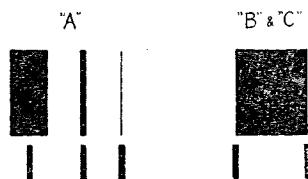

Fig. 2.

Papirfeilen.

I det øyeblikk et frimerke trykkes, vil merkebildet selvfølgelig være av samme størrelse som tilsvarende trykningsklisjé. Frimerkedimensjonene undergår imidlertid forskjellige variasjoner under den påfølgende påstrykning av gummi, under tørkningen og perforeringen, og når merket igjen våtes når det skal brukes postalt, og endelig når samleren vasker, tørker og på annen vis håndterer merket. Noen av disse operasjoner har en dimensjonsforøkende, og andre en reduserende, tendens. Merkets størrelse vil også påvirkes av forskjellen mellom fuktighetsforholdene under trykningen og under målingen.

Størstedelen av de grovere fibre i maskingjort papir er orientert i den retning som papiret løper av maskinen. Det er en vel kjent sak at papirets utvidelse ved forøket fuktighet, og sammentrekning under tørrere forhold, er mere utpreget i retningen på tvers av fiberretningen enn i fiberretningen selv. Et frimerkes fiberretning kan bestemmes på flere måter. Når merket legges i vann, krøller det seg gjerne i en eller annen retning. Krumningen er som regel på tvers av fiberretningen, men papiret kan av og til være noe lunefullt i denne henseende. Prøven er derfor som oftest, men ikke alltid, pålitelig. Når merket holdes sterkt på skrå mot lyset og beskes under lupen, kan man se fibre orientert i retning av øyet, hvis man tilfeldigvis har fiberretningen for seg. Når merket beskes på samme måte i tverr-retningen, ser man som regel ingen større fibrer. Med litt øvelse vil man komme til pålitelig resultat ved denne metode.

Nettoresultatet av disse forskjellige variasjoner i merkets størrelse, som vi finner situasjonen, ofte etter mangfoldige års forløp, skal vi kalle papirfeilen, i mangel av et mere beskrivende navn. Idet papirets vannrette og loddrette dimensjoner påvirkes i ulike grad av forandringer i fuktighetsforholdene, vil man kunne ven-

te at ihvertfall denne del av papirfeilen vil være av forskjellig størrelse i papirets to retninger. Den vannrette summariske papirfeil (av alle årsaker) vil derfor vanligvis være forskjellig fra den tilsvarende loddrette summariske papirfeil. Forskjellen må regnes å være mindre i håndgjort papir, hvor fibre er orientert mer på måfå. Papirfeilens virkelige størrelse kan bestemmes bare ved sammenlikning av størrelse mellom frimerket og dets tilsvarende klisjé. Da dette som regel ikke lar seg gjøre, vil papirfeilen i fleste fall være en ukjent størrelse. Det er derfor et hell at våre målinger som oftest er på en sammenlikningsbasis, og at vi derfor bare behøver å ta hensyn til variasjoner i papirfeilen, og som oftest ikke til papirfeilens virkelige størrelse. Det vil også bli vist i det påfølgende at vi i visse tilfelle kan planlegge arbeidet slik at papirfeilens innflytelse på resultatet blir på det nærmeste nullifisert.

Målingsmetoden.

Vi må her adskille mellom den nøyaktighet som kan oppnås i hver enkeltmåling i en serie på den ene side, og påliteligheten av gjennomsnittsresultatet for flere målinger i serien på den annen. Avlesninger i enkeltmålinger kan lett gjøres til nærmeste ca. 0.03 mm, når man bruker «halvmillimeter»-linjalen og lupen. Med litt øvelse kan man lett skjelne mellom forskjellige brøkdeler av halvmillimetren, og resultatet noteres så i desimalform ved hjelp av tabell 1 (som snart læres utenat).

Man vil legge merke til at annendesimalen i de nedskrevne tall er vanligvis 0, 3 eller 7 (lett å huske). I tabeller med mange målinger av samme slag kan man sette det hele tall foroven, så at bare desimalene behøver å skrives i selve tabellen. En ensartet notering i to desimaler er korrekt her, da (a) vi kan avlese mere nøyaktig enn til én desimal, (b) annendesimalen, uten krav på å være helt rik-

Tabell 1.

Brokdel av $\frac{1}{2}$ mm	Svarer til	Skriv	
		mm	eller
På linjen		.00	.50
Såvidt utenfor linjen		.03	.53
Litt mer utenfor linjen, men mindre enn $\frac{1}{5}$...		.07	.57
$\frac{1}{5}$	.10	.10	.60
$\frac{1}{4}$	.125	.13	.63
$\frac{1}{3}$	.167	.17	.67
$\frac{2}{5}$	.20	.20	.70
$\frac{1}{2}$ og i nabolaget av $\frac{1}{2}$ {	.23	.23	.73
	.25	.25	.75
	.27	.27	.77
$\frac{3}{5}$	.30	.30	.80
$\frac{2}{3}$	.333	.33	.83
$\frac{3}{4}$	.375	.37	.87
$\frac{4}{5}$	.40	.40	.90
Litt mer enn $\frac{4}{5}$		.43	.93
Nesten på linjen		.47	.97
På linjen		.50	.00

tig, har en viss betydning, og (c) en tredje desimal ville være meningsløs.

Etter å ha nedskrevet et antall målinger i en serie (en frimerketype el. likn.), utregner vi gjennomsnittstallet for serien og den gjennomsnittlige avvikelse fra gjennomsnittstallet. Regnemetoden er som angitt i følgende eksempel:

Fig. 3.

Fig. 4.

5 merker	Gjennomsnitt (20).27	
	+	÷
(20).27	.00	
.23		.04
.33	.06	
.23		.04
.27	.00	
Sum 1.33	.06	.08

$1.33 : 5 = .27$ (nærmeste) med rest minus .02. Det skal altså (som kontroll) være .02 mer i minus-spalten, som tilfelle er her. Legg sammen tallene i pluss- og minus-spaltene, uten hensyn til fortegn: $.06 + .08 = .14$. Divider dette med antall målinger: $.14 : 5 = .03$. (omtrentlig). Gjennomsnittsresultatet er derfor (20).27 (mm) med $\pm .03$ gjennomsnittlig avvikelse, hvilket i tabellen skrives $.27 \pm .03$.

En prøve for å demonstrere oppnåelig nøyaktighet.

Dette angår den virkelige nøyaktighet som kan oppnås ved bruken av de her beskrevne enkle redskaper. Med andre ord, hvor pålitelige og reproduerbare er våre målingsresultater? Med det formål å klarlegge dette og liknende spørsmål, har jeg utført tusenvis av målinger av visse norske postale utgaver som utviser interes-

sante dimensjonsforhold. Selvfølgelig kan samme metode anvendes i sin alminnelighet i studiet av andre lands utgaver, og med liknende resultater.

Tabell 2.
«A» målinger på 2 og 3 skilling brevkort.

Verdi	Ascher	Type	Kort målt	Loddrett						Vannrett					
				Gjennomsnitt 20. el. *19. mm			Avvikelse, gjennomsnitt ±			Gjennomsnitt 16. el. *15. mm			Avvikelse, gjennomsnitt ±		
				V	M	H	V	M	H	Ø	M	N	Ø	M	N
3 sk.	1 a I	8	2	*.80	*.90	*.81	.00	.00	.02	*.77	*.85	*.77	.00	.02	.00
	2 a I	»	3	*.78	*.90	*.78	.03	.02	.03	*.77	*.83	*.74	.00	.00	.02
	Begge	»	5	*.79	*.90	*.79	.02	.01	.02	*.77	*.84	*.75	.00	.01	.02
	1 a II	1	4	.06	.12	.01	.04	.03	.02	.03	.13	.02	.00	.00	.01
	2 a II	»	3	.02	.09	*.96	.03	.04	.02	.02	.13	.00	.01	.00	.00
	Begge	»	7	.04	.11	*.99	.04	.03	.03	.03	.13	.01	.00	.00	.01
	1 b I	2	8	.10	.19	.00	.01	.02	.01	*.80	*.95	*.84	.00	.02	.02
	2 b I	»	2	.05	(.14)	*.94	.05	(.04)	.04	*.79	*.97	*.85	.02	.00	.02
	Begge	»	10	.09	.18	*.99	.02	.02	.02	*.79	*.95	*.84	.01	.02	.02
	1 b II α	3	4	*.98	.13	.03	.02	.03	.02	*.31	*.38	*.23	.01	.01	.00
	2 b II α, δ	»	4	*.97	.12	.00	.00	.02	.00	*.30	*.37	*.23	.00	.00	.00
	Begge	»	8	*.98	.13	.01	.02	.02	.02	*.30	*.37	*.23	.00	.00	.00
	1 b II β	9	4	.00	.08	*.96	.02	.04	.03	*.83	*.98	*.83	.02	.03	.03
	2 b II γ	»	2	*.97	.07	*.93	.04	.04	.00	*.83	*.94	*.83	.00	.04	.00
	Begge	»	6	*.99	.07	*.95	.03	.04	.03	*.83	*.96	*.83	.01	.03	.02
2 sk.	3 a α	9	2	.20	.29	.22	.00	.01	.01	*.92	.00	*.83	.02	.00	.00
	4 a α	»	3	.22	.32	.20	.01	.01	.00	*.90	.01	*.84	.00	.01	.02
	Begge	»	5	.21	.31	.21	.01	.02	.01	*.91	.01	*.84	.01	.01	.01
	3 a β	6	5	.17	.25	.14	.03	.02	.03	*.87	*.97	*.89	.00	.00	.01
	4 a β	»	2	.18	(.30)	.15	.05	—	.05	*.84	*.97	*.90	.04	.04	.03
	Begge	»	7	.17	.26	.14	.03	.02	.04	*.86	*.97	*.90	.02	.01	.01
	3 b γ	12	4	.32	.34	.28	.02	.02	.01	*.91	.01	*.88	.01	.01	.01
	4 b γ	»	2	.32	(.37)	.23	.02	—	.00	*.92	.02	*.89	.02	.02	.02
	Begge	»	6	.32	.35	.26	.02	.02	.02	*.92	.01	*.88	.01	.01	.01
	3 b δ, ε	5	3	.29	.33	.38	.01	.02	.03	.00	.04	*.90	.00	.02	.00
	4 b δ, ε	»	9	.29	.33	.40	.01	.03	.00	.00	.05	*.92	.00	.02	.01
	Begge	»	12	.29	.33	.39	.01	.03	.02	.00	.05	*.92	.00	.02	.01
	3 c	3	2	.30	.37	.29	.00	.00	.02	*.90	.00	*.82	.03	.03	.02
	4 c	»	4	.29	.35	.29	.01	.03	.01	*.93	.03	*.89	.00	.00	.02
	Begge	»	6	.30	.36	.29	.01	.02	.01	*.92	.02	*.86	.02	.02	.03

Gjennomsnittsnøyaktighet = Gjennomsnitt av alle avvikelser = .016.

Merkebildene på de norske 2 og 3 skillings brevkort trykt 1872—1876 ble først målt. Her var det helt rimelig å anta at papirfeilen i brevkortene ville være forsvinnende liten, idet kortene jo var noe tykke og ikke som frimerkene utsatt for gummiering, vasking osv. Dimensjonene

av merkebildet på brevkortene skulle derfor praktisk talt være de samme som for de tilsvarende klisjéer. Variasjonene i målingen av hver brevkorttype skulle således være praktisk talt bare målingsfeil, og dermed et uttrykk for den oppnåelige nøyaktighet.

Tabell 3.
«C» målinger på 2 og 3 skilling brevkort.

Verdi	Ascher	Type	Kort målt	Loddrett					
				Gjennomsnitt 21. el. *20. mm			Avvikelse, gjennomsnitt $\pm$		
				V	M	H	V	M	H
3 sk	1 a I	8	2	*.97	.00	.00	.00	.00	.00
	2 a I	»	3	*.88	*.86	*.89	.05	.04	.06
	Begge	»	5	*.91	*.93	*.93	.05	.06	.05
	1 a II	1	4	.26	.22	.19	.04	.02	.03
	2 a II	»	3	.17	.09	.08	.02	.04	.03
	Begge	»	7	.22	.16	.14	.05	.06	.06
	1 b I	2	8	.26	.24	.20	.03	.03	.02
	2 b I	»	2	.15	.12	.00	.02	.02	.00
	Begge	»	10	.24	.21	.17	.05	.05	.05
	1 b II α	3	4	.11	.14	.24	.06	.05	.07
	2 b II α, δ	»	4	.09	.16	.21	.04	.04	.01
	Begge	»	8	.10	.15	.22	.04	.04	.04
	1 b II β	9	4	.22	.15	.15	.07	.04	.04
	2 b II γ	»	2	.12	.10	.12	.01	.00	.01
	Begge	»	6	.18	.13	.14	.07	.03	.04
2 sk.	3 a α	9	2	.37	.32	.37	.04	.02	.04
	4 a α	»	3	.32	.26	.29	.04	.02	.01
	Begge	»	5	.34	.28	.32	.04	.03	.04
	3 a β	6	5	.24	.25	.25	.04	.06	.04
	4 a β	»	2	.25	.25	.27	.05	.08	.07
	Begge	»	7	.24	.25	.26	.04	.06	.05
	3 b γ	12	4	.47	.43	.43	.00	.02	.02
	4 b γ	»	2	.47	.42	.42	.00	.02	.02
	Begge	»	6	.47	.43	.43	.00	.02	.02
	3 b δ, ϵ	5	3	.27	.26	.36	.01	.02	.04
	4 b δ, ϵ	»	9	.27	.26	.35	.02	.03	.02
	Begge	»	12	.27	.26	.35	.02	.02	.03
	3 c	3	2	.40	.44	.45	.00	.04	.02
	4 c	»	4	.38	.38	.41	.03	.01	.01
	Begge	»	6	.38	.41	.42	.02	.03	.02

Gjennomsnittsnøyaktighet = Gjennomsnitt av alle avvikelser = .032.

Klisjéene for merkebildene i 2 og 3 skillings brevkortene (fig. 3 og 4) og de tilsvarende frimerker ble som bekjent fremstillet i elektrotypi ved avformning i bly. Ordene TO og TRE ble inngravert med hånd på et tidlig trinn i fremstillingen, hvorved det oppsto tolv gravingstyper¹⁾ i hver verdi. Alle tolv typer gjenfinnes på frimerkene, men bare fem på brevkortene.

I Aschers katalog²⁾ er nr. 1 og 2 tre skilling brevkort med eller uten ramme, og nr. 3 og 4 to skilling brevkort som opprinnelig trykt og senere overtrykt 0.05.

Ni målinger ble utført for hvert merke-bilde, tre loddrette «A» målinger langs linjene V, M og H (fig. 5) mellom øvre og nedre indre rammelinjer, tre vannrette «A» målinger langs linjene Ø, M og N

mellom venstre og høyre indre rammelinjer, og tre loddrette «C» målinger langs V, M og H mellom ytterkantene av øvre og nedre ytre rammelinjer. Dette store antall målinger ble ansett nødvendig i denne undersøkelse for å danne et tilstrekkelig grunnlag for visse alminnelige konklusjoner. For vanlig bruk vil man selvfølgelig som regel måle bare langs én eller to linjer. Gjennomsnittresultatene fremgår av tabellene 2 og 3.

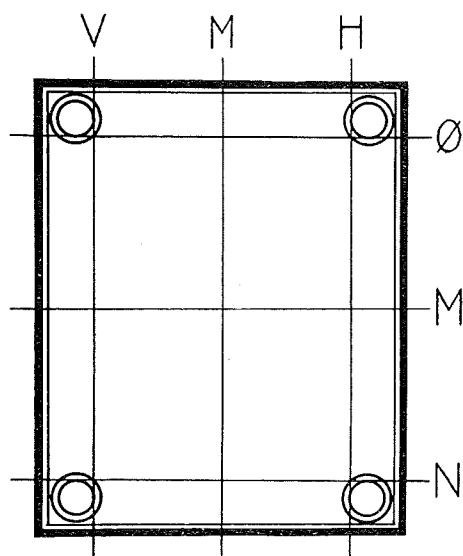

Fig. 5.

Vi kan nå trekke følgende slutninger på grunnlag av målingene i tabellene 2 og 3:

- (a) Gjennomsnittsnøyaktigheten ($\pm .016$) i «A» målingene er forbausende god. «C» målingene er bare halvt så nøyaktige ($\pm .032$), som ventelig var.
- (b) Hver type eller serie har karakteristiske mål. Formatet er som regel ikke et nøyaktig rektangel, jfr. forskjellen mellom V og H tallene på den ene side, og Ø og N tallene på den annen. M tallene er som regel større enn V og H, og Ø og N, og viser således at de indre rammelinjer er svakt krummet.

- (c) 3 skilling klisjéene varierer betydelig i størrelse (sammenlign typene 8 og 2), mens 2 skilling klisjéene utviser noe mindre variasjon. Da både 3 og 2 skilling klisjéene stammer fra ett og samme originalstempel ved reproduksjon i bly, er disse variasjoner noe helt uventet.

*

De tilsvarende 2 og 3 skillings frimerker varierer som bekjent betydelig i størrelse. Da man hittil har gått ut fra at klisjéene laget ved avformning i bly ville være av konstant størrelse, skulle variasjonene i frimerkenes størrelse skyldes variasjoner i papiret, eller hva vi her har kalt papirfeilen. Våre målinger viser imidlertid bestemt at den vesentlige årsak ligger i de forskjellige store klisjéer.

Forklaringen på dette er antakelig til dels det at den tynne kobberplaten (under tilvirkningen av klisjéene) måtte separeres fra underlaget, hvorved den lett kunne bli noe deformert. Ennvidere måtte platen før trykningen presses eller hamres plan innen visse tillatelige grenser. Det er klart at den resulterende forandring av klisjéstørrelsen kunne være variabel i henhold til klisjéenes opprinnelige krumningstilstand. Denne flatpresningsprosess må ha vært noe mere inngående med 3 skilling klisjéene enn med 2 skilling klisjéene. Legg spesielt merke til den smale 3 skilling type 3 klisjé, som øyensynlig må ha vært forholdsvis sterkt buet før presningen.

Da rammelinjene som regel er hverken helt rette eller parallelle, blir det umulig å uttrykke et merkes størrelse på enkel måte ved ett høyde- og ett breddemål. Korrekt bokførsel av målingsresultater krever derfor at man tillike oppfører den linje, såsom V, M eller H, langs hvilken målingene ble gjort.

(Forts.)

ISRAELS FRIMERKER II

Av Wilhelm K. Støren.

(Den første artikkel om dette emne sto i N.F.T. 1951, s. 31—37.)

I.

I avsnitt IV av min forrige artikkel nevnte jeg Israels første og hittil eneste tjenesteserie. Den utkom 1. februar 1951 med verdiene 5, 15, 30 og 40 pruta med farger henholdsvis purpur, lakserød, ultramarin og brun. Tegning som ved den siste mynttypen, men med svart overtrykk «Bul Sherut», d. e. «Tjenestemerke», i hebraiske typer.

II.

22. mars 1953 utga postverket et merke i anledning av byen Tel Avivs 40-årsjubileum. I den første tid etter opprettelsen av den jødiske stat var denne byen regjeringssete, men senere ble administrasjonen flyttet til Jerusalem, som fremdeles er delt mellom Israel og kongeriket Jordan. 40 år tidligere hadde det bare vært ørkenstrand der hvor den store, moderne jødiske by nå ligger, dengang ikke langt fra araberbyen Jaffa, i dag sammenvokst med denne. Den teller i dag mellom 2 og 3 hundre tusen innbyggere. Ved jubileumsfeiringen ble det avsløret et relieff av billedhuggeren Priver. Det symboliserer byggingen av byen, og er gjengitt på frimerket, som er tegnet av M. og G. Shamir. Pålydende er 40 pruta — og fargen er mørkebrun.

Samtlige merker fra Israel inntil 1953 er trykt hos firmaet Lewin-Ebstein i Bat Yam, som fremstiller dem i fotolitografi på papir uten vannmerke. Perforeringen er for samtlige merker 14, kamtagging.

Oppbyggingen av den nye stat krevde store kapitalinvesteringer, og foruten de store lån landet har fått i U.S.A., er det blitt tegnet store innenlandske lån. Et slikt var det store selvstendighetslån på 500 millioner dollar, som ble lagt ut til tegning i april 1951. Det sto i forbindelse med en 3-årsplan for å konsolidere landets økonomi og sette det i stand til å ta imot 600 000 nye immigranter. I anledning av dette lånet utkom det den 30. april et propagandamerke i rødbrun farge og med pålydende 80 pruta. Merket er tegnet av A. Games i London, og viser en arbeider med en jernramme som er formet som et kartriss av landet. I motsetning til lan-

dets øvrige merker bærer dette forklarende tekst også på engelsk, nemlig «Independence Bonds», d. e. Selvstendighetsobligasjoner.

Den institusjon som kanskje har betydd mest for opprettelsen av Israel, Keren Kayemet LeIsrael eller Det jødiske nasjonalfond, feiret i 1951 sitt 50-årsjubileum med store festligheter. Dette fondet drev sin opplysnings- og innsamlingsvirksomhet over hele kloden, og de innsamlede midler er blitt brukt til oppkjøp av jord for jødiske nybyggere, og til innkjøp av redskaper og andre produksjonsmidler. Fondet har organisert oppdyrking av ørkenstrøkene i Negev og uttørring av summene ved Huleh. Til dette sitt store arbeid samlet fondet bare i 1950 inn nesten 52 millioner israelske pund. I anledning av jubileet utkom det en serie på tre frimerker, nemlig 15 pruta rødbrun, 25 pruta grønn og 80 pruta blå. De to første som er tegnet av Otte Wallish, viser en traktor og kornaks (15) og en gammel trestamme med nye skudd (25). 80 pruta merket viser en pløyende bonde og den første K.K.L.-oblat. Opp gjennom årene utga K.K.L. en mengde oblater som ble solgt til inntekt for fondet. En del av de senere utgavene var det som ved statens opprettelse i 1948 ble benyttet med overtrykket «Doar», d. e. «Post», som provisoriske frimerker inntil den første myntserien ble sendt ut. Serien utkom den 24. juni og ble ganske hurtig utsolgt fra postanstaltene. Opprinnelig hadde man planlagt utgivelsen av disse merkene tidligere på året, men forskjellige omstendigheter førte til at den utkom etter årets selvstendighetsserie, som ble utgitt 9. mai. Den besto av to merker. 15 pruta brunrød viser Metsudat Yesha i øvre Galilea, 25 pruta viser Hakastel ikke langt fra Jerusalem. Begge disse steder var under krigen mot araberene fiendens sterke festninger, men ble stormet av jødiske tropper. Merkene er tegnet av Otte Wallish.

Vesentlig på grunn av den voldsomme immigrantstrømmen forverret den økonomiske situasjon i Israel seg etter hvert, og våren 1951 besluttet regjeringen å devaluere pundet fra et pund sterling til en

dollar. I forhold til norsk mynt vil det si at verdien av 100 pruta falt fra 2 kroner til 73 øre. At devalueringen førte med seg endring av portotakstene, sier seg selv, og dermed ble det også behov for nye frimerkeverdier. Men før disse utkom, ble det utgitt en del andre merker som vi først skal se nærmere på.

Den 14. august 1951 utkom et merke i anledning av den 23. sionistkongress i Jerusalem. Merket viser et relieff-portrett av sionismens grunnlegger, østerrikeren dr. Theodor Herzl. Han var født i 1860 og døde i 1904. På den første sionistkongress, i Basel i 1897, uttalte han at det i løpet av ca. 50 år ville bli mulig å opprette et jødisk nasjonalhjem i Palestina. Merket var tegnet av M. og G. Shamir, har grønn farge og pålydende 80 pruta.

Den årlige serie i anledning av det jødiske nyttår, denne gang år 5712, utkom 16. september med tre merker: 5, 15 og 40 pruta. Det første og siste merket var tegnet av Wind-Struski og viser stiliserte brevduer (5) og Lovens ruller (40), mens 15 pruta merket var tegnet av M. Kara, viser en kvinne med en fredsdue i den ene hånden og frukter og kornaks i den andre. Fargene er henholdsvis blå, karmosinrød og fiolett.

Den 27. februar 1952 ble den kurserende serie komplettert ved utgivelsen av dens høyeste verdi, 1000 pruta. Dette merket, som er tegnet av Otte Wallish, viser riksvåpenet, den syvarmete lysestaken — Menora — og våpnene for Juda tolv stammer. Formatet er 3 ganger vanlig frimerkestørrelse, og fargen grå og blå. I mars ble portotakstene satt opp, slik at det ble meget større behov for slike høye verdier, og for de lavere satsers vedkommende ble det store forandringer. Innenlandsporto for 20 grams brev gikk f. eks. opp fra 15 til 40 pruta, mens utenriksporto for samme steg fra 30 til 85 pruta.

For å imøtekomme kravet om nye verdier utga postverket den 30. mars en del nye merker av mynttypen, nemlig 20 pr. oransj, 35 pr. oliven, 40 pr. rødbrun, 45 pr. rødlig, 60 pr. rød og 85 pr. påfuglblå. Av de verdiene som hittil hadde vært brukt, ble nå en rekke ukurante, først og fremst de som var trykt for frimerkehefter. De arkene som var trykt i denne hensikt, inneholdt i hver vannrett rad to tettebeche-kombinasjoner, og fra 16. februar 1953 var merker av verdiene 5, 10, 15, 20 og 30 pruta til salgs fra samlerluken ved

hovedpostkontoret i Jerusalem i disse kombinasjoner eller i hele ark.

I Haifa ble det i dagene 13.—17. april 1952 avholdt en nasjonal frimerkeutstilling, TABA (forkortelse for Taarukhat Bulim Artzit, d. e. Annen nasjonale frimerkeutstilling). På åpningsdagen utkom to luftpostmerker tegnet av O. Wallish. 100 pruta koboltblå og grå viser fly over Haifa-bukten og byens våpen. 120 pruta mørk purpur og grå viser fly over Karmelfjellet og byvåpenet. Merkene var bare til salgs så lenge utstillingen varte, men kunne fås ved alle landets postanstalter.

Den 29. i samme måned utkom årets serie i anledning av uavhengighetsdagen den 15. mai. Også denne serie viser slagsteder fra uavhengighetskrigen i 1948, og er tegnet av Otte Wallish. Pålydende og farger er 30 pr. rødbrun og lilla, 60 pr. mørkegrønn og blå og 110 pr. grå og karm. Merkene viser henholdsvis Yad Mordecai og en tistel, Degenai og kornblomst, og Safed og anemone. Yad Mordecai er en kibutz (kollektivkoloni) i den sydlige delen av landet, og er oppkalt etter lederen for Warszawa-ghettoens oppstand mot tyskerne, Mordecai Anilevitz. Degania ligger i Jordan-dalen, og Safed i øvre Galilea. Den siste ble under krigen helt innesluttet av araberne, og måtte — som nevnt i min første artikkel — utgi sine egne nødfrimerker.

Som allerede nevnt mottok Israel stor støtte fra U.S.A. i form av lån. Men dessuten ytet de amerikanske jødene sine feller i den nye stat stor pengehjelp i form av gaver. Den amerikanske sionistorganisasjon organiserte denne hjelpen, og det var vel ikke så rart at denne organisasjonen fikk sitt eget hus i Israel, nemlig på Lag Beomer ved Tel Aviv. Dette huset ble innvidd den 13. mai 1951, og i den anledning utkom samme dag et 220 pruta merke med bilde av huset med New Yorks Skyline som bakgrunn. Merket, som er blått og grått, er tegnet av Wind-Struski.

Den 3. september utkom årets nyttårs-serie. Det nye år 5713 ble æret med en serie på fire merker i muntre farger, nemlig 15 pr. grønn og gul, 40 pr. fiolett, blå og gul, 110 pr. rød og grå, og 220 pr. gul, brun og grønn. Merkene, som var tegnet av Otte Wallish, viser motiver fra det gamle testamente, nærmere bestemt kong Salomos høysang. 15 pruta viser fikener og symboliserer Salomos høysang 2, 13. 40 pruta viser Sharons rose, symbolet for

2, 1. 110 pruta avbilder en due som forekommer i 2, 14. Det siste merket i serien viser nøtter og symboliserer derved Salomos høysang 6, 11. Likesom de øvrige nyttårsmerkene bærer disse foruten landsnavnet den hebraiske innskrift «Moadim lesimcha», d. e. Gledelig fest. I nederste høyre hjørne på hvert merke finnes dessuten et stort tegn som innleder et utsnitt av de forskjellige sanger. Når merkene legges etter hverandre, 15—220 pruta fra høyre mot venstre, kan vi lese disse store tegn også fra høyre, og de danner da det hebraiske tall 5713, altså det nye år.

I november 1952 døde Israels første president, Chaim Weizmann, etter å ha viet omtrent hele sitt liv for sionismen. Han var født i russisk Polen, men studerte kjemi i Tyskland og kom før forrige verdenskrig til England, hvor han som kjemiker gjorde en stor innsats. Han var da allerede i full gang med sitt arbeide for sionismen, og var en av de drivende krefter bak Balfour-deklarasjonen som i 1917 lovet jødene et nasjonalhjem i Palestina når krigen var slutt. Etter krigen flyttet han til Palestina, hvor han bl. a. grunnla et forskningssentrum som bærer hans navn i Rehovoth, hvor han også ble boende resten av sitt liv. Han sto i opposisjon til de ytterliggående sionister som ville gripe til vold for å trumfe sine planer igjennom. Han ble valgt til president umiddelbart etter at Israel var erklært uavhengig i 1948, og ble gjenvalgt våren 1952. Det ble landesorg i Israel da han døde, og den 9. desember utkom to frimerker med hans portrett og presidentens standard. Merkerne er tegnet av Wind-Struski etter en skisse av kunstneren Errell, og pålydende og farger er 30 pr. grå og 110 pr. mørkeblå.

For jødene er tallet 7 hellig, slik at for eksempel et 70-årsjubileum spiller samme rolle for dem som et 100-årsjubileum for Vestens folk. Et slikt jubileum feiret organisasjonen BILU i 1952. I 1882 ble den stiftet i Charkow for å hjelpe russiske jøder til å emigrere til Palestina, og den 6. juli samme år landet den første kontingent nybyggere der. Den 31. desember 1952 ble det utgitt et merke i anledning av jubileet. Det viser et 70-tall, hvor vi i 7-tallet ser moderne landbruk, i 0 gammeldags. Merket er tegnet av G. Hamori, har pålydende 110 pruta og farger brun, okergul og grønn. BILU er forkortelse for «Bet Iaakov Lekhu Venelkha», d. e. «O,

Jakobs hus, kom og la oss gå» fra Esaiiah 2, 5.

Den 16. mars utkom et 1000 pruta merke som det var meningen skulle være høyeste verdi i en ny luftpostserie med israelske landskaper som motiver. Merket er mørkegrønt og viser Gamle Jaffa med en palme og fly. De andre merkene skulle utkomme i løpet av 1953, men utsendelsen er foreløbig utsatt. Det utkomne merket er trykt på papir uten vannmerke. En ting som skulle tyde på at de øvrige merkene av denne serien neppe vil bli utgitt, er at 1000 pruta merket allerede er trukket tilbake fra poststedene. Innskriften, foruten den hebraiske og arabiske, er på dette merket endret til fransk fra engelsk, som den er på alle tidligere utgaver med europeisk innskrift. Merket er tegnet av G. Hamori fra Tel Aviv.

Uten innskrift utenom landsnavnet og verdiangivelsen var det merket som utkom 19. april til minne om 5-årsdagen for uavhengigheten. Det er en meget vakker trykksak i fargene mørkegrønn, lysegrønn og rød, og viser Israels våpen, 5 anemoner og et 5-tall. Pålydende er 110 pruta. Skaperen av merketegningen er firmaet Wind-Struski i Tel Aviv.

I dagene 4.—11. august 1953 ble det avholdt en internasjonal kongress for vitenskapens historie i Jerusalem. I den anledning utga det israelske postverk den 3. august et 110 pruta merke i mørkebrun farge. Det viser den jødiske lege og filosof Rabbi Moshe Ben Maimon, bedre kjent som Maimonides. Han var født i Spania, og da araberne erobret Cordoba i 1148, dro han til Kairo, hvor han ble sultan Saladin av Egypts livlege. Han utga en mengde bøker om forskjellige vitenskapelige emner. Den mest kjente av dem er den arabiske «Fører for de forvirrede». Han døde i 1204. Dette frimerket er det første i Israel som er trykt på vannmerket papir. Vannmerket er «ISRAEL» på hebraisk, strødd utover papiret. Trykningen foregikk fra det nye regjeringstrykkeriet og ble utført som fotogravyr, mens det andre frimerketrykkeriet, Lewin-Epstein, altså bruker fotolitografisk trykemetode. Den hebraiske innskrift på merket lyder «Hakongres habenleumi letoldot hamada» — hvilket betyr Internasjonal kongress for vitenskapens historie. Tegning av firmaet Wind-Struski.

Bare vel en uke senere, den 11. august, kom årets nyttårsserie, for året 5714. Se-

riens 3 merker er tegnet av G. Hamori, og viser de hellige arker i synagogene i Jerusalem, Petah Tikva og Safad, og verdier og farger er respektive 20 pruta blå, 45 rød og 200 purpur. Også disse er trykt på vannmerket papir i regjeringsstrykkeriet.

I anledning av den 4. Makkabiade i Ramat Gan utkom den 20. september et merke, 110 pruta blå og brun, med motiv en hånd som holder en kule, halvt en globus, halvt en fotball. Merket er tegnet av Wind-Struski, og det er trykt hos Lewin-Epstein. Innskriften er «Hamakabia hareviit, 5714 — Quatrieme Maccabiah, 1953».

I Jerusalem ble det i dagene 22. september til 14. oktober avholdt en stor utstilling med navnet «Seier over ørkenen». Den viste hvilke resultater de jødiske nybrottsmenn hadde oppnådd under sitt arbeid i de veldige ørkenområdene, især i Negev. I anledning av denne utstillingen utkom den 22. september et frimerke tegnet av den kjente britiske plakatkunstner Abram Games. Motivet er en stilisert hånd som holder en landmålingsstav som gradvis går over i en blomst. Merkets innskrift er «Kibush hashemama — La conquete du dessert». Pålydende er 200 pruta, og fargene er oker, rød, lyserød, grønn og svart. Det lille kunstverk er fremstillet av Lewin-Epstein.

Den siste serien i 1953 er fire tilleggsverdier til myntserien. Disse skyldes stigning i portotakstene. Som de øvrige merker i serien er disse tegnet av Otte Wallish, og de er trykt av Lewin-Epstein. Pålydende og farger er 80 pruta gylden oker, 95 lysegrønn, 100 rødlig brun og 125 lyseblå. 80 pruta merket viser en mynt preget av makkabeeren Alexander Jannai (103—76 f. Kr.). Mynten viser en halvåpen blomst og bærer innskriften «Jonathan, Kongen». 95 pruta viser en mynt fra den annen frihetskriks fjerde år (69—70), og mynten viser 3 palmegrener og inskripsjonen «En kvart shekel». 100 pruta viser fasaden av tempelet i Jerusalem og i bakgrunnen Paktens Ark og inskripsjonen «Jerusalem». Denne mynten ble preget under Bar-Kochbas krig (132—35). Fra samme tid stammer mynten på 125 pruta merket. Den bærer bildet av en harpe og inskripsjonen «Israels frihets annet år». Disse merkene utkom i desember.

Meddelelser fra FORBUNDET

AUTORISASJON AV EKSPERT

Herr A. Schytte Ødegaards autorisasjon som ekspert er tilbakekalt, i henhold til vedtak om frimerke-sakkyndige.

Bergen, den 28. november 1953.

F. Walter-Johannesen.
President.

AUTORISASJON SOM FRIMERKEHANDLER

Autorisasjonen som frimerkehandler for herr Wiggo Bjørnsen, Langesund, er annullert, i henhold til Forbundets reglement for autorisasjon av frimerkehandlere.

Bergen, den 28. november 1953.

F. Walter-Johannesen.
President.

ADVARSEL!

Der advares mot å ha noe å gjøre med *Karsten Kristoffersen*, f. 15/8 1901, tidligere adresse Postboks 77, Sandnes. Nåværende adresse ukjent. Sannsynlig oppholdssted Sverige.

Bergen, 7. januar 1954.

NORSK FILATELISTFORBUND

F. Walter-Johannesen.
President.

Har De subskribert
på Håndboken?

Henvend Dem til tillitsmannen i klubben eller direkte til Norsk Filatelistforbund, Bergen.

30 øre i svart på 25 øre rød.

Blant frimerkesamlere tør det være kjent at det av dette merke forekommer eksemplarer, hvor overtrykket er mere eller mindre forskjøvet, slik at det i visse tilfelle bare delvis dekker den opprinnelige frankeringsverdi.

Det merke som står til venstre i illustrasjonen, viser således et merke med en ganske stor forskyvning av overtrykket.

Imidlertid er jeg i besiddelse av et eksemplar med så sterkt forskjøvet overtrykk at tallet 30 står helt for seg selv. Merket kan altså forsåvidt representere begge frankeringsverdier, eller 30 kan oppfattes som en tilleggsfrankeringsverdi.

Dette merke er avbildet til høyre i illustrasjonen. Det har vært forelagt Poststyret, Frimerkeforvalteren, som uttaler:

«Det innsendte frimerket er utvilsomt fra et ark som er blitt noe forskjøvet ved overtrykningen. Dette kan dessverre hende ved overtrykning. Arket burde vært makulert, men har altså beklageligvis passert kontrollen.»

Teoretisk skulle det finnes 100 eksemplarer med den omtalte feil, og det ville vel ha atskillig interesse å få merket katalogisert, resp. å få rede på om det er andre samlere som har tatt vare på eksemplarer av dette feiltrykk.

Harald Knoph.

Herr redaktør.

Det angrep herr H. Thrap-Meyer i Norsk Filatelistisk Tidsskrift nr. 7/8 retter mot Postvesenets kilovarer, er helt uberettiget. Det eneste man kanskje kan si er at Postmannslagene — som har salget — kanskje kunne redusere prisen pr. kilo mere i overensstemmelse med kvaliteten, — men da etter min erfaring de fleste norske frimerkehandlere med glede kjøper hva der bys dem av kilovare, så er det vel foreløbig salgsmessig ikke nødvendig å redusere prisen.

Men kvaliteten rår jo hverken Postverket eller Postmannslagene over. Det er jo så at frimerkene på postanvisninger og pakkefølgere påsettes stort sett av postfolkene. Men de er nødt til å nytte de sorter frimerker som p. t. brukes. Og de kan ikke nytte frimerker med tilleggsverdier — det ble jo en utgift for funksjonærens egen pung. Og hva for slags frimerker står så til hans rådighet? Det blir de vanlige merker, som der går millioner av. Særlig for pakker 1 kr., 2 kr. og 1½ kr. — helt verdiløse merker — som koster i renset tilstand noen øre pr. 1000. 5 kroners kan praktisk talt ikke forekomme. 5 kroner er portoen for en ti kilos postpakke — og hvem sender slike pakker pr. post i våre dager? Meget få — det blir mye billigere med jernbane. De store U.P.U.-merker er upraktiske på postanvisninger og følgere — nei, der kan intet gjøres, fordi funksjonærene nu engang er nødt til å bruke *de helt alminnelig brukte merker* — og i dag er det bare, filatelistisk sett, verdiløse merker til disposisjon, bortsett fra Poliomyelitt og slike med tilleggsverdi — men ingen kan forlange at postfunksjonærer — for å tilfredsstille herr Thrap-Meyer og likesinnede — skal betale tilleggsverdien av egen lomme.

Men som sagt — det man kan kritisere ut fra verdien av varen, er den relativt høye pris, men så lenge publikum og de forskjellige handlende betaler den høye pris — ja, da er det ikke så rart at lagene holder på prisen.

Nu må man heller ikke glemme at det er et ganske stort arbeide å klippe av postanvisninger og følgere, og jeg har hatt det inntrykk at det ikke alltid har vært så helt lett å få postfunksjonærene til den jobben. De får neppe betaling for

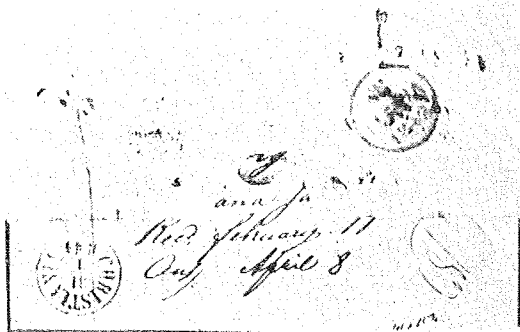
det arbeidet, idet det innvunne beløp visstnok går til en *pensjonskasse* eller noe slikt.

Men den insinuasjon som lå i den ved herr Thrap-Meyer innsendte artikkel, tror jeg er uberettiget. Det kan ikke — slik som forholdene nu engang er i dag — være særs mange gode merker i postanvisninger og pakkeavklipp. Og det har herr Thrap-Meyer rett i — noen lukrativ forretning for private å kjøpe opp kilovare er det neppe. Ja, det er heller ikke lukrativt for handlerne å rense kilovare, tvertimot; derfor eksporteres varen til utlandet og nyttes som byttevare med utenlandske handlere — det er vel den veien varen går.

Men selvsagt den dag vi for eksempel fikk en ny frimerkeserie, så ville i den første tid kilovaren gi bedre resultater, men også bare i en kort overgangstid. Portoforholdene og frimerkeforholdene gjør det i dag slik at det er umulig at der i større utstrekning kan finnes gode frimerker i kilovaren. Derfor er herr Thrap-Meyers angrep og kritikk uberettiget.

Bertr. C. Middelthun,
borgermester hev yore.

De første norske poststempler.

Etter et besøk her i sommer sendte den engelske storsamler Arthur W. G. Hall et foto av et brev med det hittil først kjente stempelavtrykk Christiania 31. januar 1845. Stempelet er på brevets bakside og i rød farge.

Det er dermed fastslått at Christiania hadde 2 datostempler i januar 1845.

Samtidig skriver Hall at han i sin samling har et brev med blått stempel Christiania 20. mars 1845.

Se for øvrig min artikkel i N.F.T. nr. 12/52.

E. B. Eriksen.

LUXEMBOURG

En historikk.

Luxembourg, som nå er det eneste selvstendige storhertugdømme i Europa, ligger inneklemmt mellom Belgia, Frankrike (Lorraine) og Tyskland (Rhinland) og utgjør 2 586 km² med 290 000 innbyggere, altså en befolkningstetthet på 112 pr. km². Til sammenligning kan nevnes at Belgia har 274 og Nederland 286 innbyggere pr. km², som er det høyeste i Europa. Beliggenheten gjør at Luxembourg har en like utsatt stilling som Belgia, klemmt mellom to stormakter bl. a., og det ble jo også nokså snart overrent av de tyske stormtropper i siste verdenskrig. Dette kom til syne på landets frimerker i overtrykket «Luxemburg» på de tyske Hindenburgmerker og Vinterhjelp 1940. Landet var dessuten okkupert av tyskerne også under 1ste verdenskrig fra 1914—1918.

Til tross for landets ringe flateinnhold, rommer dette allikevel 2 ulike geografiske områder — Eisling i nord og Gutland eller Bon Pays i syd. Den nordlige delen er et kupert fjelland med dype daler og vid-

strakte eike- og bøskeskoer. Den sørlige delen er derimot åpen og fruktbar. Her ligger også landets hovedstad, som også heter Luxembourg og er sentrum for et tett trafikknnett. Den har 65 000 innbyggere. Den eldste delen av byen Luxembourg ligger på et 60 m høyt platå ved elven Alzette og har en dominerende beliggenhet. Den nyere bebyggelse ligger nede ved elven. Landets eget språk er i nær slekt med nederlandsk, og Luxembourg heter da Letzeburg, eller egentlig Lytzelburg — d. e. «den lille borg». Fransk er imidlertid det offisielle språk i landet.

Luxembourgs grenser skriver seg fra 1839, mens forfatningen er fra 1848 med endringer i 1856 og 1868 og er konstitusjonell-monarkisk. Tronen er arvelig i huset Nassau, etter arvefølgelov av 1907 også på kvinnesiden. Og i 1945 fikk Luxembourg sin egen hær, som består av 1825 mann infanteri.

Luxembourg omfattet opprinnelig både det nåværende storhertugdømme og den

belgiske provins av samme navn. Det sto i det 10. århundre under grevene av Ardennene og ble i året 1354 hertugdømme, kom i 1443 under Burgund, i 1477 til Habsburg, i 1555 til Spania og mistet i 1656 en del av sitt område til Frankrike, kom i 1713 under Østerrike, i 1797 til Frankrike og ble i 1815 storhertugdømme og tysk forbundsstat under Wilhelm den 1ste av Nederland. I 1830 sluttet Luxembourg seg til Belgia, ble i 1838 delt, slik at den vallonske del kom under Belgia. I 1866 ble det utskilt av Det tyske forbund og ble i 1867 erklært nøytralt. Altså en ganske omtumlet tilværelse, som til sist endte i full uavhengighet.

Luxembourgs første frimerker utkom i 1852 med portrett av Wilhelm den 2nen i to verdier — 10 c. gråsvart og svart — 1 Silbergroschen rødbrun og karminrosa. De gikk til 1859, da der utkom nye merker med våpentegning. Ved Wilhelm den 2nens død i 1890 opphørte forbindelsen med Nederland, og Adolf av Nassau (1890—1905) kom på tronen. Hans portrett vises en face og profil i serien 1891—95 fra 1 cent til 5 Fr. Etter ham kom sønnen, storhertug Wilhelm den 4de, som vises på serien 1906—19. Da Wilhelm den 4de var sønneløs, ble det bestemt i 1907 at den eldste datter Marie Adelheid skulle være tronarving, og hun regjerte fra 1912 til 1919. Hun ble avløst av sin søster, storhertuginne Charlotte etter en folkeavstemning i 1918, og hennes første portrett på Luxembourgs frimerker finnes på serien 1921—22. I 1939 feiret hun sitt 20 års regjeringsjubileum, og der utkom da en serie velgjørenhetsmerker på i alt 6 merker, fra 10 c. til 1.75 Fr.

Mange er tilbøyelig til å tro at Luxembourg er et fortidsminnesmerke. Men det er langt fra tilfelle. I virkeligheten spiller Luxembourg en alt annet enn ubetydelig rolle i Europas økonomiske liv — takket være sin jern- og stålindustri. En utløper av det berømte malmfeltet i Lorraine, det største i Europa, fortsetter nemlig inn i Luxembourg. Malmen, den berømte minette-malm, forekommer her i betydelige mengder og nær overflaten, så den er lett å få frem. Den nest største byen i landet, Esch-Sur-Alzette, er sentrum for gruveområdet. Dette «jernlandet» eller «Le pays du fer» utgjør et eneste konglomerat av masovner og stålverker. Før krigen sto hertugdømmet på 7de plassen blant verdens malmproduserende land. Bare De

forente stater, Frankrike, Sovjet-Samveldet, England og Tyskland kom foran Luxembourg, og mer enn halvparten av malmen blir foredlet i selve landet. Fra Ruhr importeres mengder av kull og koks som er nødvendig for foredlingen. Resultatet av dette er at Luxembourg også som produsent av stål og råjern står som en av de fremste i verden.

Felles fare og felles økonomiske interesser har ført Luxembourg og Belgia sammen. Etter den forrige verdenskrigen sluttet de en tollunion, og de belgiske myntene kunne for eksempel fritt brukes i storhertugdømmet ved siden av landets egne. I 1947 sluttet også Nederland seg til unionen mellom Belgia og Luxembourg, og denne fikk navnet Be-Ne-Lux. Den nye tollunionen inntok 3dje plassen i verden i utenrikshandelen, når en legger tallene fra 1939 til grunn for vurderingen.

Magnar Marcussen.

Et interessant førstedagsbrev.

Den 10. november 1944 kom de første norske tropper fra Storbritannia inn på norsk område i Sørvaranger — med nåværende general A. D. Dahl i spissen.

En av dem hadde postlagt et brev på poståpneriet Sandnes i Sørvaranger som bildet viser. Poståpneren var i gledesrusen nok ikke oppmerksom på at russiske frimerker ikke var gyldige i Norge. På konvoluttens bakside har poståpneren påført attest for at det var det først innleverte brev etter nordmennenes hjemkomst. For eieren, general Dahl, er det i særdeleshet av stor interesse.

E. B. Eriksen.

AALESUND FILATELISTKLUBB

avholdt generalforsamling onsdag 2. desember 1953, under ledelse av formannen, Olav Olsen.

Av sekretærens beretning for arbeidsåret 1952/53 fremgikk: Klubben har i arbeidsåret avholdt 14 medlemsmøter. Flere av medlemmene har holdt interessante kåserier og vist fram sine frimerkesamlinger. Der har i

den senere tid vært øket interesse for kjøp av merker, og byttevirksomheten er så smått kommet i gang. Flere av medlemmene har gitt frimerker til auksjoner, og der er på denne måte kommet inn en del penger i klubbens kasse. — Klubben har fått 3 nye medlemmer, og medlems-tallet er nå 44. — En medlemsutlodning til inntekt for klubbens orden «Den gyldne due» innbrakte kr. 117.00. En ny medlemsutlodning, med mange verdifulle frimerker som gevinster, er besluttet.

Valget fikk dette resultat: Formann: politimester Håkon Holmsen. Øvrige styremedlemmer: O. Kittelsen, Hans Gjosund, Peder H. Misund og Kåre Salkjelsvik. Varamenn til styret: Einar Endresen og Joh. Ihlebæk. Bytteforstander og auksjonarius: Martin D. Liseth. Bibliotekar: Olav Olsen. Revisorer: P. Engeland og Oscar Johnsen. Tillitsmenn for Ordenskapitlet: formannen Håkon Holmsen, Peder H. Misund, O. Kittelsen og Peder Engeland.

I Ordenskapitlet «Den gyldne due» ble utnevnt som Kommandører: Peder Engeland og Peder H. Misund. Diplom og det vakre ordenstegn ble høytidelig overlevert av formannen.

Det er grunn til å tro at det nye arbeidsår vil gi meget av stor interesse for medlemmene, og vi vil anbefale menn og kvinner som er frimerkesamlere, å slutte seg til Aalesund Filatelistklubb.

Peder H. Misund, sekretær.

BERGENS FILATELISTKLUBB

Møte nr. 395 ble holdt på Tinghusets Kafe, 8.10. 1953, ledet av formannen F. C. Svendsen. Det ble referert inngått korrespondanse, sirkulærer, bytteønsker fra utlandet etc.

Formannen minnet også om utlodningen til inntekt for Husfondet, hvor gevinsten er en

herre- eller damesyssel etter vinneres valg. Ellers nevnte formannen at 2 tillitsverv, bytteleder og leder av junioravdelingen ønskes besatt fra neste år, og ba interesserte melde seg til styret. Aftenens foredragsholder var Sig. Pedersen som talte om «De svenske båndfrimerker» og demonstrerte sin samling.

Formannen ga i sin takketale Pedersen spesiell honnør for at han så beredvillig hadde stillet seg til disposisjon på kort varsel.

A. Presterud, Tromsø, var tilstede på møtet og overbrakte en hilsen fra Troms Filatelistklubb, vår driftige kollega i nord.

Møtet ble som vanlig avsluttet med selskapeleg samvær og stor byttevirksomhet.

DRAMMENS FILATELIST KLUB

holdt medlemsmøte nr. 266 i Sjømannssalen på Central Hotell 14/9. — Møtet ble ledet av formannen, Ing. Sverdrup, som ønsket de fremmøtte medlemmer vel møtt til det første møte etter ferien. En spesiell velkomsthilsen ble rettet til aftenens foredragsholder, herr Grøntvedt.

tvedt.

Etterat referat fra foregående møte var opplest, refererte formannen innkommet post, herunder brev fra KLM ang. flyging 8. okt., samt møteinnkallelse fra andre klubber, diverse tidsskrifter osv. Samtidig meddelte formannen at klubben hadde sendt blomster til herr Mathiesen i anledning hans 90-års dag, og hadde mottatt hilsen og takk herfor fra herr Mathiesen.

Ordet ble så gitt aftenens foredragsholder, salgssjef Grøntvedt som tok oss med på en reise til Portugal, hvor man i år har 100-års jubileum for frimerkeutgivelsen i landet. Herr Grøntvedt fortalte morsomt fra druehøsten og tilberedningen av portvin i eller nær Oporto. Likeledes fikk vi høre mangt og meget om seder og skikker i dette landet der syd, om arbeidsfordeling kjønne imellom, osv. — Formannen takket på klubbens vegne herr Grøntvedt for at han var så elskverdig å komme til Drammen, og for det morsomme foredrag.

Etterpå ble arrangert en tippekonskurranse som viste at tippeferdigheten ikke var særlig stor i Drammen heller. De 3 beste hadde 6 rette av 12 oppnåelige, resten fordelte seg på 5, 4 og 3 rette.

Tilstede på kveldens møte var 26 medlemmer og 1 gjest.

OHF.

Drammens Filatelist Klub holdt medlemsmøte nr. 267 i Central Hotel den 12. oktober 1953. — Møtet ble ledet av formannen, Sverdrup.

Referat fra foregående møte ble opplest og vedtatt.

Formannen refererte innkommen post, herunder 3 adresseendringer for medlemmer, samt møteinnkallelser fra andre klubber, tidsskrifter etc.

Under posten Klubbatten meddelte formannen at han flere ganger hadde tenkt å foreslå for medlemmene, at det kanskje kunne være å tenke over, om klubben skulle gå til å holde klubbatten 1 gang i måneden. — På denne kveld, som helst burde være 4. mandag i måneden, skulle programmet stort sett bare være Børs og Bytte, slik at de medlemmer som skulle bytte, kjøpe eller selge, kunne disponere en kveldstund sammen, i likhet med hva andre klubber arrangerer.

Formannen omtalte klubbens merutgifter i form av møtelokale, og mente det ikke skulle bli mere enn ca. 80 kr. pr. år, og dette kunne budsjettet tåle.

Endel medlemmer uttalte seg om spørsmålet, og det lot til at ønsket om klubbatten var enstemmig.

Breda Sørensen foreslo at hvert medlem som møtte på en slik kveld skulle betale kr. 1,— i entré, i likhet med hva f. eks. Oslo-klubben gjør, derved var møtelokalet betalt. Ingen uenig i dette.

Formannen nevnte at styret skulle se nærmere på saken, — og komme tilbake til det senere, så eventuell beslutning derom kunne tas på et møte

etter kunngjøring i innkallelse, eller på generalforsamling.

Under posten: Medlemmer spør, styret svarer, innledet formannen og ba alle være med. Det tok tid før spørsmålene kom igang, formannen måtte lokke forskjellige medlemmer, be om vanlige spørsmål etc., og så begynte man.

Det ble spørsmål om både ditt og datt innen hobbyen, således nevnte skolebestyrer Syvertsen at Norge burde få nye merker som på en representativ måte kunne vise landets ansikt utad, f. eks. frimerker som viste noe av vår handelsflåte og lign.

Man kom også inn på Nordkapp-merkene, — hvorfor kunne man ikke ha fått en helt ny serie nå i sommer, med motiver fra andre landskjente vakre steder?

Formannen besvarte det han kunne, andre også.

Sven P. Torgersen antydte at vårt møtelokale i sin nåværende størrelse ble vel litet, når mere enn 20 møtte, og kunne tenke seg at Sjømannssalen var bedre, og anmodet om å ventilere spørsmålet. — Formannen mente at lysforholdene i Sjømannssalen ikke var gode, men at det skulle bli undersøkt.

Tilslutt omtalte formannen kurser i teksting og montering. Det ble av Sørensen antydte at slikt kunne holdes foran selve møtet. Formannen skulle se på dette.

Så ebbet spørsmålene ut, formannen takket samtlige for deltakelsen og man gikk over til utlodning av 3 skill. 3 på brev, som ble vunnet av W. Skjold.

Tilstede var 18 medlemmer, hvilket må sies å være bra på en stortingsvalgdag. — Møtet hevet kl. 20,30. H. S.

Drammens Filatelist Klub holdt årsdagsmøte med medlemsmøte nr. 268 i Sjømannssalen, Central Hotell den 9. nov. kl. 19.—

Møtet ble ledet av formannen, ing. Sverdrup, som åpnet med å fortelle at dessverre var herr Breda Sørensen blitt syk, så hans kåseri om årets kataloger måtte utgå. Det hadde vært helt umulig for formannen å finne en annen til å overta herr Breda Sørensen post på programmet, så enden på visa var at formannen hadde laget et lite kåseri selv på ca. 13—14 minutters varighet om «Filateliens i fremtiden».

Referat fra foregående møte ble opplest og vedtatt.

Formannen refererte så innkommet post, møteinnkallelser, etc.

For ca. 3 uker siden fikk formannen en pakke fra U.S.A. til klubben, og den inneholdt en Scott katalog 1954 til en verdi av vel \$ 5½, men dessverre vet man ikke hvem pakken er kommet fra, annet enn at et firma i New York sto som avsender. Dette resulterte i store gjetninger om hvem kunne være avsender, men det vil vel antagelig vise seg siden.

Kl. 20,— gikk vi så til bords til vår vanlige torskeaften, slik vi alltid har det på årsdagsmøtene. Festkomiteens formann, herr Langerud, ønsket velkommen til bords og håpet at maten ville smake. Vi fikk så, som det sto i innkallelsen, servert «Torsk i vått og tørt». Det var delikat, nytrukket, torsk med poteter og smeltet smør, og med en halv øl til manns. Etter at fatene hadde gått rundt for annen gang, grep formannen ordet, og meddelte at det var to som i kveld skulle ha diplom og nål for 25 års medlemskap i klubben, nemlig herrene Mathiesen og

Wilthil. Da herr Mathiesen var syk, hadde formannen oppsøkt ham i hans hjem, men ikke truffet ham, så han ville da få nål og diplom siden. — Herr Wilthil ble så dekorert med nålen for 25 års medlemskap og overrakt sitt diplom for samme.

Herr Langerud holdt så tale for foreningen som nå er 27 år. Gjennom disse årene har den vokset seg stor og mektig, og den gode ånd som var kommet inn i klubben ved starten, hadde hele tiden holdt seg like godt. Han uttrykte håpet om at klubben også i de neste år ville ha krefter som ville yte sitt beste for klubbens trivsel.

Etter talen for klubben ble så klubbens sangen sunget.

Herr Wilthil fikk nå ordet og han tok et lite tilbakeblikk. Han kunne ikke skjønne at det alt var 25 år siden han ble medlem, for den tiden i klubben hadde gått så fort. Han syntes at linjen i klubbens sangen «... venners tillit, klubbens vel» — var meget berettiget, for tonen i klubben hadde alltid vært den beste. Han takket så for maten og mente at den deilige fisken sikkert hadde bekommet alle vel.

Møtet ble så satt igjen ca. kl. 20,— og vi fikk da formannens kåseri om det han antok ville bli filateliens i fremtiden, og han mente at den gikk en rik fremtid i møte. Imidlertid, mente han, frimerkesamlingen ville etter hvert bli penset inn i et helt annet spor. Sannsynligvis ville ord som generalsamler utgå av vokabularet, og isteden ville vi få datosamlinger, tidsepokesamlinger, interplanetariske luftpostsamlinger med frimerker fra romstasjoner osv. Alt ville bli spesialisert, og de gamle klassiske merker ville etter hvert gå over til å bli de rene kuriositeter.

I gjettekonkurransen «12 rette» ble de beste Thorgersen og Franzen med 9 riktige, Mandt hadde 8, og resten fordelte seg så nedover til 3 rette som var det minste.

Ca. kl. 21,30 ble det servert kaffe og kaker, og premieutdelingen fra gjettekonkurransen fant sted samtidig.

Møtet ble hevet en stund etterpå. Tilstede på det overmåte vellykkede årsdagsmøte var 21 medlemmer. OHF.

KRISTIANSTANDS FILATELISTKLUBB

Møte nr. 358 ble holdt i Handelsens Hus tirsdag 8. sept. og 26 medlemmer var møtt fram. Formannen, Arne J. Hansen åpnet møtet, og sekretæren refererte så forrige møte. — En ny innmeldelse og en del post ble referert ved formannen.

Av tidsskrifter var der kommet i alt 7 stk. som ble anmeldt av bibliotekaren.

Et forslag om å kjøpe inn bøker til biblioteket for kr. 25,—, ble vedtatt og styret fikk i oppdrag å besørge dette.

Angående opprettelsen av en klubborden, som det ble framsatt forslag om på forrige møte, så ble saken satt under avstemning og mot 2 stemmer ble man enige om å opprette ordenen. Styret ble valgt til ordenskollegium, og formannen refererte forslag til statutter for ordenen, som ble vedtatt.

Under «Eventuelt» drøftet man innkjøp av kataloger og ble enige om å anskaffe «Yvert».

Salgslederen la så fram sitt regnskap, som viste et overskudd på kr. 318,70.

Siste post på programmet var auksjon, som ble holdt ved 2. sekretæren, Ingolf Nilsen. En del utvalgshefter ble lagt fram av salgslederen, og møtet ble så hevet ved 22-tiden.

O. Jarl Hansen.

Møte nr. 359 ble holdt i Handelens Hus tirsdag den 22. sept. Det var 21 medlemmer til stede, og formannen Arne J. Hansen ledet møtet.

Forrige møte ble referert ved sekretæren, og en del ankommen post ble referert ved formannen.

Et nytt medlem — Erling Rasmussen — ble deretter enstemmig innvotert.

De siste nr. av tidsskriftene — i alt 3 — ble anmeldt ved bibliotekaren.

Under «Eventuelt» opplyste formannen at årsfesten ville bli i Handelens Hus 27. oktober. Videre meddelte han at Odd Knudsen hadde fått diplom og bronsjeblankett for sin motivsamling på den 2. internasjonale motivfrimerkeutstilling «Ima» i Bern 1953.

I «5 minutter» holdt Sigurd B. Johnsen et interessant kåseri om frimerkeutstillinger og trakk sammenlikninger mellom vår siste utstilling og utstillingen i Tromsø.

2. sekretæren holdt så aftenens auksjon, og salgslederen la fram utvalgshefter. Møtet hevet kl. 22.

O. Jarl Hansen.

Medlemsmøte nr. 360 ble holdt i Handelens Hus tirsdag 6. oktober, og 25 medlemmer var til stede.

Formannen — Arne J. Hansen — åpnet møtet og ga så ordet til sekretæren som refererte forrige møte.

Formannen refererte deretter en del ankommen post og bibliotekaren anmeldte de siste nr. av tidsskriftene.

Under «Eventuelt» opplyste formannen at styret foreslo gjenvalg på valgkomiteen, som besto av B. Berg Thomassen, J. I. Hansen og Erling Knudsen. Videre meddelte han at styret også foreslo å dele ut deltakerdiplom for propaganda-utstillingen i 1947 til 7 deltakere. Begge forslag ble enstemmig vedtatt.

Deretter refererte han en interessant artikkel i Dansk Filatelistisk Tidsskrift om kvalitetskrav til frimerker.

Aftenens auksjon ble holdt ved 2. sekretæren Ingolf Nilsen, og der ble omsatt for kr. 42,38.

Til slutt la salgslederen fram en rekke utvalgshefter, og møtet ble så hevet kl. 22.

O. Jarl Hansen.

Årsfest og møte nr. 361 ble holdt i Handelens Hus tirsdag 27. okt. og 20 medlemmer var til stede.

Før maten ble servert var der anledning til en liten forfriskning og kl. 20 gikk man til bords. Egentlig skulle det vært servert torsk, men da denne ikke kunne skaffes ble det i stedet servert hellefisk med øl og dram til. Den smakte utmerket og alle kom straks i god stemning. Da alle var godt forsynt slo formannen Arne J. Hansen på glasset og holdt en liten tale for klubben, som han sa var blitt god og levedyktig på disse 21 år. Det var en beskjedne liten flokk på 14 stk. som hadde stiftet den på Ernst Hotell den 15. okt. 1932. Av disse 14 var 8 fremdeles medlemmer, og herav var 4 til stede på festen, nemlig nr. 1. M. Berg Thomassen, nr. 4 J. I. Hansen, nr. 6 Sigurd B. Johnsen og nr. 7 Ingolf Nilsen.

Til slutt utbrakte formannen en skål for klubben.

Etter middagen ble der holdt et kort møte. 1. sekretæren var fraværende og forrige møte ble derfor referert ved 2. sekretæren. En del post var ankommet og ble referert ved formannen. Av tidsskriftene var der kommet 6 nr. som ble anmeldt ved bibliotekaren.

Deretter fikk festkomiteen komme til, og man gikk straks i gang med å selge lodder til fest- og turfondet. Først ble gevinstene vist fram og loddosalget gikk strykende. Resultatet ble kr. 100,—, som var ren netto, da alle gevinster var gave fra medlemmene. Trekningen ble foretatt straks.

Det hele ble avviklet på en times tid, og så ble det servert kaffe og kaker. Formannen tok påny ordet og opplyste at det også i år ville bli et lite stjernedryss, idet 2 medlemmer, nemlig Caspar von Cappelen Smith og Ingolf Nilsen ble tildelt Dronning Filatelias Hosebåndorden med henholdsvis 2 og 1 stjerne.

Deretter ble det utdelt 11 møtepremier.

Så fortsatte festen med hyggelig samvær, og de som ønsket det kunne få kjøpt en pjolter.

Sigurd B. Johnsen hadde i ledige stunder utarbeidet en statistikk, som bl. a. viste hvor mange som hadde fått Dronning Filatelias Hosebåndorden, hvem som kunne vente å få den neste år, hvor mange som hadde vært til stede på hvert møte i år, hvilke år klubben hadde fått flest medlemmer etc. Den var meget interessant og inspirerte sikkert flere til å bli flittigere til å møte fram.

Senere på kvelden fikk han også solgt 1 eks. av Håndboken, likesom han fikk samlet inn kr. 10,— til et eks. som gave til Juniorklubben.

Ragnvald Frøyså mente at nå fikk det være nok. Han hadde jamen ikke gjort annet enn å betale for et eller annet i hele kveld, så nå var han blakk. Tross alt fant han allikevel så mye at han kunne betale medlemskontingent for sin kone som ble innskrevet som passivt medlem.

Ved 1-tiden brøt så de fleste opp etter en meget vellykket fest.

O. Jarl Hansen.

Medlemsmøte nr. 362 ble holdt i Handelens Hus tirsdag 3. nov. under ledelse av formannen Arne J. Hansen. Det var 20 medlemmer samt 1 gjest til stede.

Formannen åpnet møtet og sekretæren refererte så forrige møte, samt årsfesten.

Deretter ble en del ankommen post referert ved formannen. Han kåserte også i «5 minutter» om hvorfor og hvordan jeg samler engelske kolonier. Han nevnte bl. a. at det her var utgitt mange vakre, fargerike merker, som var et eldorado for motivsamlere. Han samlet ikke alle merker, men bare enkelte serier som interesserte ham. Det som er hensikten er jo å samle slik at en selv har glede av det, sluttet han.

2. sekretæren, Ingolf Nilsen, holdt så en liten auksjon, og salgslederen lot en del utvalgshefter gå rundt. Møtet hevet kl. 22.

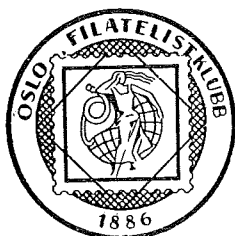
O. Jarl Hansen.

Møte nr. 1344 ble holdt mandag den 5. oktober 1953 i Oslo Handelsstand under ledelse av viseformannen Tor Holtan.

Til stede var 72 medlemmer og 5 gjester.

Referat fra forrige møte ble opplest og vedtatt.

Medlem nr. 391 generalkonsul Gulbrand Løchen, Ringerike, opptatt 19/10-1942 var avgått ved døden og viseformannen lyste fred over hans minne.

Møte nr. 1344 ble holdt mandag den 5. oktober 1953 i Oslo Handelsstand under ledelse av viseformannen, Tor Holtan.

Til stede var 72 medlemmer og 5 gjester.

Referat fra forrige møte ble opplest og vedtatt.

Medlem nr. 391 generalkonsul Gulbrand Lø-

chen, Ringerike, opptatt 19/10 1942, var avgått ved døden, og viseformannen lyste fred over hans minne.

Det forelå to anmeldelser samt utmeldelse fra nr. 86/53 Holst, Moss og 547/53 Georg Sverdrup Holt, Oslo.

Adresseforandringer:

Dir. Reinert Engeby nå c/o A/S Trygve M. Engeby, Kongensgt. 6, Oslo.

Holtan omtalte den store auksjon som ble holdt i klubben den 28/9 d. å. og endel av de priser som ble oppnådd for Norge nr. 1. Nye bytteønsker ble fremlagt. Han fortalte så om den dårlige service han hadde fått ved førstedagsstempling av de nye Nordkapp-merker på Nordkapp.

Aftenens kåsør Egil Meidell Hopp talte om paragraf 1 — formålsparagrafen i klubbens statutter og begynte med å lese opp paragraf 1 og delvis paragraf 2. Han omtalte først det «å bekjempe falsifikater» og spurte hvordan klubben ville gjøre dette og hva som var gjort. Han skjønte ikke hensikten med å ta dette med blant formålene.

«Å fremme studiet av Norges frimerker» kunne gjøres ved å fremheve de som virkelig drev studier og utrettet noe ved bl. a. å sørge for intervjuer med dem ved personlige jubileer og da få med endel om deres filatelistiske virksomhet.

«Å spre kunnskap om og øke interessen for frimerkesamling og annen filatelistisk virksomhet» og «å fremme medlemmenes samlervirksomhet». Klubben hadde sørgelig få medlemmer — ca. 700, hvorav bare halvparten i Oslo-området, alt for få nye medlemmer — det ble for lite friskt blod. Hopp gledet seg over tiltaket med sølvpinsetten — men det må gjøres mer og han sammenliknet med Sveriges «Folket i Bild» med 300 000 medl. Av en slik masse fremkommer det en rekke virkelige filatelister. Han mente juniorene burde ha samme rettigheter som seniormedlemmene. Det trengtes meget for å fremme filatelien. Flere medlemmer skaper større interesse i landet. Om Norgeskatalogen uttalte han bl. a. at når alminnelig frimerkesamlere kjøper katalogen vil de se forandringer fra forrige katalog. Priser for de alminnelig kjente småfeil også på nyere merker burde medtas i katalogen og han kritiserte spesielt at endel slike feil ble nevnt men ikke priset i katalogen. Disse ting ville vekke de yngres interesse.

Klubben burde sørge for at det ble opparbeidet en bedre frimerkepolitikk — nå var den preget av tilfeldigheter når det gjaldt utgivelsen av erindringsmerker — ingen fast linje. Det fantes vel ikke noe verre enn et par av de siste merkene vi hadde fått — poliomyelitt- og kreft-merket. Hopp sammenliknet med linjen for tilleggsmerker som Schweitz fulgte og som han sterkt anbefalte å innføre i Norge.

Foredragsholderen gikk sterkt inn for temasamling som et godt middel til å øke interessen — en spire til samlervirksomhet ligger der. Frimerkesamling måtte populariseres.

Foredraget som var krydret med pussige bemerkninger og anekdoter, brakte spontan og langvarig applaus.

Holtan som takket for det humorfylte kåseri, uttalte bl. a. at medlemmenes forventninger var blitt overtruffet og at det var som et friskt pust over den grå og støvete formålsparagraf, og ønsket Meidell Hopp velkommen igjen. En lengere diskusjon under ledelse av Holtan fulgte.

Eliassen mente at OFK for å drive sitt arbeid måtte være en mindre, intim og eksklusiv forening — det måtte heller dannes en rekke foreninger i Oslo. Han hadde nå 100 medlemmer i jun.-avdelingen og kunne ikke ta flere. Den var blitt en hobbyklubb for Ruseløkka Skole hvor den hadde lokale. Flere skoler hadde ytret ønske om å få frimerkeklubber, men han selv maktet ikke mere. Han var helt enig i Meidell Hoppes syn på temasamling.

Holtan trodde temasamlingen ville gripe mere og mere om seg. Hans personlige oppfatning av at aldersgrensen burde senkes for å kunne få juniorene helt med i klubben nettopp i den alder da mange andre interesser lett vil trekke dem bort fra filatelien.

Klubben bekjemper falsifikater ved å bekjentgjøre det den får rede på herom.

Aanerud ønsket gjerne mere av samme slag om paragrafer. Det trengtes mere propaganda.

Holtan fremholdt at klubben utdelte medaljer og holdt klubb-konkurranser som ledd i arbeidet for å fremme studier av norske frimerker.

Melby grep ordet på vegne av katalogkomiteen. Den har sine retningslinjer å følge og kan ikke gå ut over sitt mandat. Av små platefeil finnes det så meget i alle utgaver at det ville bli umulig å få med alt, så hvor skulle grensen trekkes? Det må gjøres noe for å øke interessen og *Melby* anbefalte at det ble undersøkt hva som var blitt gjort i andre land.

Stensdal uttalte ang. propaganda at det finnes to innstillinger hertil: De som ikke ønsker flere samlere fordi det skaper større etterspørsel og derfor større vanskeligheter med å skaffe materiale til å arbeide med og de som gjerne ville ha flere samlere. Det synes som alle er enige om at det blir nedsatt et propagandautvalg med Meidell Hopp som formann. Anbefalte Skavang å sende ut et nytt spørreskjema i Tidsskriftet for å undersøke filatelistenes mening om den frimerkepolitikk som føres i Norge. *Stensdal* spurte om vi skulle arbeide for eller mot f. eks. 2 faste serier med tillegg pr. år. Personlig trodde han ikke årvisse serier ville gagne filatelistene og dette ville også stride mot Postverkets prinsipper.

Fru Langeborg ba om hjelp til å skaffe kåsører til juniorene og rettet henvendelsen til Meidell Hopp. Hun syntes endel mere kunne medtas i Norges-katalogen.

Meidell Hopp hadde undersøkt hvor stor prosent de postalt unødvendige utgaver utgjorde av det samlede antall utgitte merker i de nordiske land siden ca. 1920. Finnland ledet med 50 pst. tett fulgt av Norge med 47, Sverige 38 pst., Island 34 og Danmark med 27 pst. Propagandaen kan drives gjennom avisene, men da må man gå sterkt på avisen og mase, mase og mase.

Ulleberg bemerket at det faktisk manglet verdier som passet med tariffene.

Stensdal spurte hvordan filatelistene stillet seg til eventuell utgivelse av et 20-kroners merke.

Kjeholt fremholdt at de unge har mange ønsker som må tilfredsstilles. Norges-katalogen må legges om, den gir ikke nok opplysninger og ukyndige skjønner ikke stort av det som står om plater etc. Han anbefalte at det i N.k. ble inn tatt mer om klubben og hvordan man kunne komme i forbindelse med den og spurte om man burde gi katalog-komiteen et annet mandat.

Formannen som var kommet til under diskusjonen, beklaget at han ikke hadde hatt anledning til å være til stede under foredraget, men han forsto at det her var kommet fram flere gode ideer. Han uttalte at Forbundet har sitt organ i Tidsskriftet og klubben sitt i N.k. Den kan legges om mere populært, men den vil da miste endel. Den kan dog gjøres mere opplysende med mere forklaringer uten å miste sitt gode preg. Det vil bli en stor meromkostning, men det må klubben kunne bære, hvis interessen derved økes. I de siste katalog-komiteer hadde det vært uenighet med hensyn til prising av varianter.

Holtan opplyste at det hos handlerne er blitt utlagt plakater, sirkulærer og medlemskort.

Sommerfelt uttalte seg positivt for et 20-kroners merke — utmerket bytteobjekt.

Solheim anbefalte at det ble nedsatt en komité som skulle arbeide for å øke interessen for filateli. Mange juniorer er blitt gode filatelister etter å ha startet sine studier med å lete etter småfeil på nyere merker. Han anbefalte propaganda gjennom pressen.

Holtan avsluttet så diskusjonen og takket igjen foredragsholderen samt de som hadde deltatt i diskusjonen.

Berntsen fortalte om arrangementet av den påtenkte internasjonale utstilling i 1955. Den vil eventuelt bli holdt rundt månedsskiftet mai-juni. Representanter fra Postverket og Forbundet som arbeidet sammen i en komité, hadde satt opp en lang innstilling til Postverket. Lokalespørsmålet var vanskelig. Formannen refererte så brev av 9/9 fra Forbundet til klubben hvor Forbundet anmodet OFK om å ordne arrangementet. Han spurte så møtet om styret kunne gjøre regning med medlemmenes støtte. Styret hadde påpekt at klubben måtte være uten økonomisk ansvar. Utstillingen ville bli holdt en måned før den svenske jubileumsutstilling. Berntsen hadde fått innbydelse fra Stockholm om å komme bort for å konferere om samarbeide mellom utstillingene. Han hadde derfor nylig vært i Stockholm og det så ut til å kunne bli et meget godt samarbeide.

Holtan mente klubben burde gå inn for saken — det er jo litt av en æressak og vi kan og bør vel ikke si nei.

Kjeholts bemerkning: «Det kan bare være én mening om saken» brakte spontan applaus som tydelig viste at medlemmene ville støtte styret.

Stensdal foreslo at klubben foreslår opprettet en egen orden eller æresnål som tildeles samtlige som hjelper til ved utstillingen. Formannen presiserte til slutt at styret måtte være sikker på at medlemmene ville arbeide og støtte utstillingen og at styret i dag måtte få et klart standpunkt for at dette ville skje. Det er dette vi må ha fastslått i aften. Spontan applaus.

Ulleberg takket for gaver til biblioteket fra Abr. Oddfjel, Francke, Stensdal, Fred. Elster og Bjørn Steenstrup.

Formannen fremviste et 25-øre Håkon 7. overtrykt 30 øre, hvor overtrykket var forskjøvet og spurte om noen hadde sett tilsv.

Solheim hadde ikke sett nøyaktig maken, men meget som liknet. Han opplyste at 30 øre på 25 øre også fantes med og uten overtrykk i samme ark.

Møtet hevet kl. 22.15.

Per Widerøe.

TØNSBERG FILATELISTKLUBB

Det 262. møte ble holdt 10. september 1953 i Halvorsens Konditori. Da møtet bare var avvertet og ingen møtekort utsendt, viste det seg at de fleste hadde oversett annonsen, for det møtte bare fram 8 medlemmer. Møteprogrammet ble av den grunn sløffet, og kvelden ble viet frimerkeprat og muntre historier rundt et koselig kaffebord.

Det 263. ordinære medlemsmøte ble holdt 25. sept. 1953 i Halvorsens Konditori. Til stede var 20 medlemmer og 2 gjester. Møtet ble åpnet av formannen Bjarne Herlin som først holdt en minnetale over klubbens medlem og en av dens stiftere, avdøde lektor Mauritz Hauge. Formannen framholdt Huges gode innsats for filateli og for klubben hvor han i en årrekke har fungert som formann eller bekledd andre tillitsverv. Hauge var svært aktiv og alltid parat til å yte tjeneste for klubbens sak, hvilket vi er ham stor takk skyldig. Formannen lyste så fred over hans minne, og det ble 1 minuts stilhet.

Løkeberg holdt så et interessant foredrag over de eldste utgaver av Sveriges frimerker. Skilling banco- og øre-merkene i våpentypen. Hans samling over disse merker ble utlagt til gjennomsyn, hvor de ivrig ble studert av medlemmene. Arne Bye fortalte deretter om sitt arbeid med registreringen av de overtrykte London-merker, som etter hans framstilling ser ut til å by på mange overraskelser. Et lite lynlotteri innbrakte kr. 26,00 til klubbens kasse.

Klubbens 264. møte ble holdt torsdag 8. oktober 1953 på vanlig sted. Til stede var 26 medlemmer. Viseformannen åpnet møtet med å ønske 2 nye medlemmer, herrene O. H. Buhre og O. Folstad velkommen i klubben. Protokoll ble opplest og godkjent. Endel skriv ble referert, bl. a. innbydelse til Drammen og Oslo Filatelistklubbens møteaftener. En forespørsel fra en amerikaner om frimerkebytte ble overlatt et interessert medlem. Arne Bye holdt så et interessant foredrag over berettigede og uberettigede frimerkeutgaver. Hans kåseri var ledsaget av plukk fra hans samlinger som framviste smakebiter fra mere klassisk art til rene svindel og fantasiprodukter. Hans foredrag høstet livlig bifall, og han fikk flere oppfordringer om å komme snart igjen med flere av sine gode innlegg.

Herlin leste så et utdrag fra Middelthons jubileumsbok som vakte stor munterhet.

Lynlotteriet innbrakte kr. 26,25. Møtet fortsatte med kaffespleis og frimerkeprat.

Tønsberg Filatelistklubb 265. ordin. medlemsmøte ble holdt på vanlig sted 28/10-53. Til stede var 18 medlemmer. Formannen Bjarne Herlin ledet møtet. Det ble meddelt at medlemsfortegnelsen var ført å jour og at medlemmene får et

eksemplar hver. Endel forslag til førstedagskonvolutter ble framvist. Dette framkalte litt diskusjon og det ble nedsatt en komité til å ta seg av saken.

Komiteen består av Løkeberg, Kjøberg og Arne Bye.

Første del av kveldens program var en gjettekonkurranse ledet av Løkeberg. Oppgaven var å finne de respektive land til 18 havnebyer som var oppført på et spørreskjema. Beste besvarelse var 16 riktige, og disse ble levert av 3 stykker, nemlig Bjarne Herlin, Arne Bye og Olav Langaard.

Deretter fortalte Bjarne Ribskog om en jernbanereise han hadde gjennom Sovjetsamveldet før krigen. Det var både alvorlige og muntre episoder han skisserte, og et kraftig bifall viste at hans tilhørere hadde fulgt godt med.

Formannen takket for det hyggelige program, og oppfordret medlemmene å komme klubben til hjelp med ideer til underholdning og mente at flere burde ta del i våre 10-min. kåserier. Til slutt gikk man over til kaffebordene hvor kvelden fortsatte med frimerkeprat og bytte.

Trygve Kopstad, sekr.

MIN NORGESSAMLING,

nesten komplett - nr. 1 i 3 eks. dubl. ust., bytter jeg mot Sverige-samling etter katalog. Skriv, kan-skje personlig kontakt ordnes. — Kjøper Sverige, våpen-, ringtype, eller gir formålstjenlig bytte.

K. G. ANDERSSON

Blomstervägen 12 a - Ludvika - Sverige.

PRISLISTE OVER NORSKE FRIMERKER

Januar 1954,

utgitt av Norsk Frimerkehandler Forening, til salgs i alle frimerkeforretninger. Pris 80 øre + porto 15 øre.

GODE SAMLINGER

og enkeltmerker kjøpes. - Samlinger takseres. - Ekspertise for utenlandske merker besørget.

Finn. O. Arnesen - Skippergt. 36, Oslo. Medlem Norsk Frimerkehandler Forening.

Samler-annonser.

PRIS PR. LINJE KR. 1.00. MINIMUM KR. 5.00. Beløpet må innsendes sammen med bestillingen.

Jeg er kjøper av Norge nr. 1 til min typesamling. Har også typet byttemateriale om det foretrekkes.

Aage Biering, Riisalléen 34, Slemdal, Oslo.

NYHET — Vi kan nå formidle abonnement på det store tyske fagblad «Der Sammler-Dienst», som utkommer 12 ganger årlig i stort format. Opplag 7 000 ekspl. Pris pr. år kr. 14.00 fritt tilsendt. Skriv straks til

F. C. Svendsen, Sportsdepotet, Bergen.

Håndboken 1855—1955. Til bruk ved utarbeidningen av avsnittet om nr. 53 pl. VII og VIII ønskes sammenhengende merker utlånt.

Herbert Mowinckel, medarbeider, adr. Bergen.

Til min stempelsamling er jeg kjøper av Norge nr. 1 - 4 - 8 - 14 - 18 og 10 øres stolpeskrift, nummer, dato, d/s-avstpl. og håndskrevne.

Johan Lyder von Tangen — Boks 50, Bergen.

Kroningsserien fra England og alle kolonier, i alt 113 forskj., kr. 60.00 pr. serie ustemplet. — Vi er alltid kjøper av utsortert anvisnings- og pakkepostklipp à kr. 4.00 pr. kg. Utenl. kg-vare på lager. Bestill lister.

TUBFRIM. — Nesbyen.

Større samling engelske kolonier utstykket rimelig, likeledes større samling Norge. Utvalg sendes på forespørsel. Jeg påtar meg fremdeles å skaffe de merker De måtte mangle, og kjøp eller salg på auksjon.

F. C. Moldenhauer — 82 Durley Avenue, Pinner, Middlesex, England.

Finnland, 200 forskjellige, n.kr. 8.00, 300 forskj. 25.00. Østkarelen, 28 forskj. kr. 25.00, 1 kg postforseglet kr. 25.00. Finland spesialkatalog 1954. Betaling i ubr. norske merker.

Lauri Peltonen — Frimerkeforretning, Hanko, Finland.

Gode Udvalg - Skandinavien, Holland, Schweiz - med rimelige Priser sendes gerne til Klubber og Samlere overalt i Norge. — Hele mit store Lager af Mærker fra alle andre Lande realiseres til extra billige Priser — evt. tages norske Massevarer i Bytte.

Elof Nielsen — Heimdalsgade 4, Horsens, Danmark.

Viderekommen samler ønsker bytte med Norge på katalogbasis. Korresp. tysk, spansk, engelsk eller fransk.

Erich Thumm — Auf dem Haigst. 26, Stuttgart S, Tyskland.

Kjøp eller bytte, — Nordisk F. T. søkes i enkelt-numre eller årganger. — Kan avse Nordisk og Norsk F. T.

Edvard C. Hannevig, Borre.

Fin spes.samling U.S.A. — 300 merker i flott album, verdi ca. 100 — til salgs for 70 kr. Liten Engl. saml., 60 mrk. i hft., følger med. — Noen brukte album for begynnere og juniors. Eldre skand. kat. og div. merker følger med. Skriv til Sverre Hjørungdal, Hjørungavåg via Ålesund.

4 bl. utagget 4 skill. no. 8 II utbys til salgs. Gi bud til forretningsføreren. Bill. merk. «Omsatt 1952 for 1800.—».